

Tisková zpráva STEM/MARK, kontakt: Radek Pileček, pilecek@stemmark.cz, tel.: 734 832 682

V Praze, 22. listopadu 2022

Co si myslí Češi o Čechách?

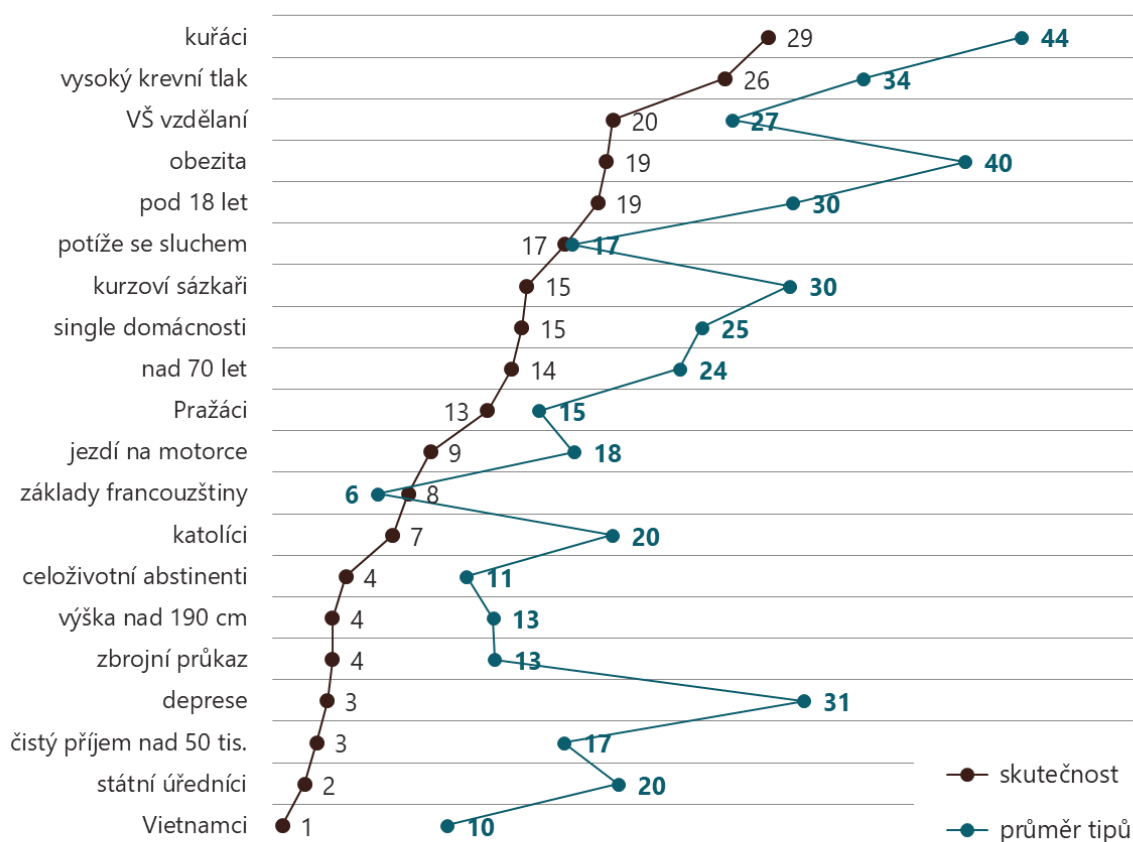
Kolik procent Čechů trpí obezitou či depresemi? Kolik lidí vlastní zbrojní průkaz nebo pracuje na pozici státního úředníka? Jaký je u nás podíl katolíků? Šetření výzkumné agentury STEM/MARK mezi obyvateli ve věku 18–64 let ukázalo, že máme o české populaci velmi zkreslené představy. Zastoupení různých skupin obyvatelstva zpravidla výrazně nadhodnocujeme.

Z posledního sčítání lidu například vyplynulo, že se v Česku přibližně 7 % obyvatel hlásí ke katolickému vyznání. Respondenti průzkumu STEM/MARK však v průměru tipovali, že je katolíkem každý pátý. Trochu méně nadhodnocené bylo v tipech české veřejnosti zastoupení vysokoškolsky vzdělaných, kterých evidujeme 20 % (včetně absolventů vyšších odborných škol), přičemž lidé tipovali 27 %.

Zajímavý paradox skýtá pohled na zastoupení nejmladších a nejstarších věkových skupin. Když sečteme obyvatele Česka ve věku pod 18 let a nad 70 let, získáme zhruba třetinu populace. Pokud by věková struktura odrážela to, jak ji Češi vnímají, bylo by nezletilých 30 % a naopak seniorů nad 70 let 24 %. „Ještě že se jedná pouze o mylné představy respondentů, protože kdyby v české společnosti opravdu byl takto vysoký podíl dětí a důchodců, tak by stát nejspíše velice rychle zkrachoval“, komentuje výsledky šetření analytik Radek Pileček.

Česká populace žije zdravěji, než se většina z nás domnívá. Podíl kuřáků dosahuje 29 %, což je o 15 procentních bodů nižší hodnota oproti průměrnému tipu všech dotázaných, kteří si rovněž myslí, že 2 z 5 Čechů jsou obézní, avšak skutečnost je značně optimističtější – podle studie EHIS je v Česku podíl tabulkově obézních jedinců 19 %.

Kolik % obyvatel ČR* si myslíte, že jsou/mají ...?

N=505, údaje v %, zdroje skutečných hodnot: ČSÚ, EHIS, Čenda
 *v otázce byla vždy upřesněna skupina (např. v rámci lidí nad 18 let, v rámci pracujících apod.)

Vůbec nejvíce se představy Čechů o Česích odchyľují od reality u otázky na podíl obyvatel, kteří se potýkají s depresemi. V reálu trápí deprese přibližně 3 % lidí, ale průměrný tip dosáhl hodnoty 31 %. „Asi bychom potřebovali mnohem více psychologů a psychiatrů“, glosuje s nadsázkou Pileček, ovšem jedním dechem dodává, že „vysoká hodnota u průměrného tipu bude v tomto případě nejspíše způsobena chybným chápáním pojmu deprese, který používáme až příliš často, i pro krátkodobé depky, jež z lékařského hlediska depresemi nejsou“.

Značně nadhodnocené tipy zaznívaly rovněž u počtu státních úředníků – podle dotázaných je 20 % pracujících Čechů státním úředníkem, ve skutečnosti jsou to ale jen 2 %. „V této souvislosti by bylo dobré zmínit, že státní úředník se nerovná státní zaměstnanec, nýbrž jde o relativně malou podmnožinu lidí pracujících ve veřejném sektoru“, doplňuje Pileček.

Celkově můžeme říci, že svými tipy se více blížili realitě vysokoškolsky vzdělaní, kteří mají větší přehled o struktuře české společnosti. U některých otázek byly patrné rozdíly v závislosti na věku respondentů – například mladí do 30 let tipují skoro čtvrtinu dospělých Čechů na motorkáře (ve skutečnosti jde o 9 %), zatímco senioři nad 60 let přisoudili 16 % Čechů zbrojní průkaz (realita jsou 4 %).

„Z čistě analytického hlediska je průměr tipů ovlivněn a zvyšován extrémně vysokými tipy, proto by možná bylo vhodnější prezentovat výsledky pomocí mediánů, neboli středních hodnot, které jsou v našem šetření ve srovnání s průměry u všech otázek o několik (zpravidla o tři až pět) procentních bodů nižší“, dodává závěrem Radek Pileček z výzkumné agentury STEM/MARK.

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 505 osob reprezentujících internetovou populaci ve věku 18 až 64 let. Šetření probíhalo ve dvou vlnách v termínech 26–29. srpna a 26–29. září 2022.